

Foto: Geir Einarsen

Overordnet beredskapsplan

Gjesdal kommune

Administrativ del

Innhold

Innledning.....	2
Bakgrunn	2
Mål og strategier	2
Prinsipper	3
Organisering.....	3
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (HROS)	4
Opplæring, øvelse og evaluering	5

Innledning

Kommunen «skal jobbe systematisk og helhetlig med samfunnssikkerhetsarbeidet på tvers av sektorer i kommunen, med sikte på å redusere risiko for tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier», jf. forskrift om kommunal beredskapsplikt § 1.

For å ivareta dette ansvaret må kommunen samarbeide med relevante aktører, gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser, utarbeide beredskapsplaner og jevnlig øve på disse planene.

Gjesdal kommunes overordnede beredskapsplan består av en administrativ del og en operativ del. Den administrative delen er offentlig og ligger tilgjengelig på kommunens nettsider. Den operative delen er unntatt offentlighet etter offentlighetsloven § 24.

Planen er ikke absolutt, og en vil alltid måtte vurdere hver enkelt situasjon eller hendelse, og tilpasse tiltak og handlinger ut fra hva som vurderes som nødvendig.

Bakgrunn

Kommunenes beredskapsarbeid er regulert av [Sivilbeskyttelsesloven](#) og [Forskrift om kommunal beredskapsplikt](#). I tillegg har DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) utarbeidet en egen «Veileder til forskrift om [kommunal beredskapsplikt](#)».

Mål og strategier

Kommunens overordnede mål for beredskapsarbeidet:

- Gjesdal skal være en trygg kommune for mennesker og miljø.
- Kommunen skal ha en beredskapsorganisasjon som håndterer kriser.
- Kommunen er forberedt på raskt iverksette tiltak når hendelser / kriser oppstår.
- Kriser skal håndteres på lavest mulig nivå i organisasjonen, alle skal ha fokus på beredskapsarbeid i det daglige.

Kommunen har valgt fem strategier for å oppnå mål for beredskapsarbeidet:

1. **Systematisk arbeid for å avdekke risiko:** Regelmessig oppdatering av HROS med tilhørende oppfølgingsarbeid, i tillegg utføres egne ROS-analyser på nødvendige fagområder.
2. **Samarbeid:** Sørge for godt samarbeid med aktuelle aktører. Internt mellom tjenesteområder og eksternt med blant annet nødetater, statsforvalter, leverandører av kritisk infrastruktur, nabokommuner mv.
3. **Kompetanse:** Arbeide for at kommunens ansatte har tilstrekkelig kunnskap knyttet til beredskapsarbeidet gjennom opplæring, øvelser, kurs og tilsvarende.
4. **Evaluering og forbedring:** Hendelser og øvelser evalueres, og det foretas nødvendige endringer i beredskapsplaner eller tilsvarende basert på dette.
5. **Kommunikasjon og informasjon:** Ha plan for krisekommunikasjon.

Prinsipper

Organiseringen av beredskapsarbeidet i Gjesdal kommune bygger på de fire nasjonale beredskapsprinsippene:

Prinsipp	Beskrivelse
Ansvarsprinsippet	Den organisasjon som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, også har ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området. Ansvarlig instans må ta stilling til hva som er akseptabel risiko.
Likhetsprinsippet	Den organisasjon man opererer med under kriser, skal i utgangspunktet være mest mulig lik den organisasjon man har til daglig.
Nærhetsprinsippet	Kriser skal organisatorisk håndteres på lavest mulig nivå.
Samvirkeprinsippet	Myndigheter, virksomheter og etater har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.

Kilde: www.regjeringen.no

Organisering

Uønskede hendelser/kriser knyttet til, eller som påvirker, kommunale tjenester skal i tråd med nærhetsprinsippet håndteres på et lavest mulig nivå i organisasjonen. I slike tilfeller er det normalt leder for tjenesteområdet som er ansvarlig for håndtering av hendelsen.

Dersom en uønsket hendelse / krise er av et så stort omfang at det ikke kan håndteres i linjen, eller det er andre forhold som tilsier det, kan kommunedirektør beslutte at håndteringen av hendelsen overtas av kommunens overordnende beredskapsledelse.

Kommunens overordnede beredskapsledelse består av:

Funksjon	Beskrivelse
Kommunedirektør	Leder av beredskapsledelsen, og den som tar beslutning om etablering av overordnet beredskapsledelse. Har ansvaret for at hendelsen håndteres på en koordinert og strukturert måte, som er i tråd med kommunens beredskapsplaner
Ordfører	Som hovedregel den som uttaler seg på vegne av kommunen, og har ansvaret for å holde det politiske miljøet oppdatert.
Varaordfører	Stedfortreder for ordfører.
Leder beredskap og kommunikasjon	Fungerer som assistent for kommunedirektør, og skal bidra til at hendelsen håndteres på en strukturert og effektiv måte. Bidra til at kommunen raskt gir nødvendig informasjon som gjør mottaker i stand til å håndtere hendelsen på en best mulig måte.
Beredskapskoordinator	Bistår leder beredskap med håndtering av hendelsen.
Kommunalsjefer, inkludert personal- og organisasjonssjef	Bidrar med viktig informasjon til beredskapsledelsen fra sine tjenesteområder, og sørger for at deres tjenesteområder gjennomfører nødvendige handlinger for å håndtere hendelsen.
Kommuneoverlege	Faglig rådgiver for beredskapsledelsen, og bidra til god helseberedskap og god håndtering av uønskede hendelser.
Loggfører	Ivareta nødvendig logging gjennom en hendelse.

Med utgangspunkt i aktuell hendelse kan kommunedirektør, eller stedfortreder, vurdere om det kun er nødvendig å kalle inn deler av beredskapsledelsen eller om den bør utvides med andre roller eller funksjoner.

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (HROS)

Lov om kommunal beredskapsplikt setter krav om at kommunens overordnede beredskapsplan skal være utarbeidet med utgangspunkt i en risiko- og sårbarhetsanalyse.

Gjesdal kommune sin [Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse](#) (HROS) ble vedtatt av kommunestyret 17. februar 2025.

HROS trekker frem 18 uønskede hendelser, og har vurdert sannsynlighet for at hendelsen kan inntreffe på en fem punkt skala (svært lav, lav, middels, høy og svært høy):

Uønsket hendelse	Sannsynlighet
Ekstremvær som forårsaker alvorlig skade på mennesker eller kritisk infrastruktur	Middels
Ras eller skred som forårsaker alvorlig skade på mennesker eller kritisk infrastruktur	Svært lav
Flom eller flo som forårsaker alvorlig skade på mennesker eller kritisk infrastruktur	Svært høy
Ulykke med masseskade	Lav
Alvorlig allmennfarlig smittsom sykdom	Høy
Langvarig svikt i krafttilførsel	Lav
Langvarig svikt i vannforsyning	Svært lav
Langvarig bortfall av elektroniske kommunikasjonsmidler	Svært lav
Vold med alvorlige konsekvenser	Svært lav
Nasjonal unntakstilstand som medfører alvorlige lokale utfordringer	Middels
Storbrann	Lav
Dambrudd som forårsaker alvorlig skade	Svært lav
Digitale hendelser med alvorlige konsekvenser	Høy
Alvorlig forurensingsulykke	Middels
Radioaktivt nedfall	Svært lav
Smittsom dyre- og plantesykdom	Middels
Svikt i kommunal tjenesteproduksjon med alvorlige konsekvenser	Høy
Sykdom og ulykker med oppdrett av laks og regnbueaure som kan medføre store konsekvenser for villaksbestanden i området	Middels

Sannsynlighet for at den uønskede hendelsen inntreffer er videre vurdert opp mot konsekvensomfang for de tre områdene:

- Liv og helse
- Samfunnsstabilitet
- Natur og miljø

HROS viser at risikobildet på generelt grunnlag har økt fra den forrige HROS analysen fra 2017.

Opplæring, øvelse og evaluering

Alle ansatte som har en rolle knyttet til håndtering av uønskede hendelser / kriser skal få tilstrekkelig opplæring til å kunne ivareta sin funksjon.

Kommunens overordnede beredskapsplan skal øves på minimum hvert andre år.

I etterkant av en øvelse, eller en uønsket hendelse, skal det gjennomføres en evaluering. Dette for å sikre læring og identifisere eventuelle behov for å oppdateres beredskapsplaner eller tilsvarende.